

Świetlica poleca!

Pisanki, kraszanki: inspiracje i ciekawostki dla całej rodziny!

Za pisankami stoi wielowiekowa tradycja. Pierwsze znane przykłady pochodzą z czasów starożytnych! Ślady polskich pisanek odnajdziemy w źródłach z X wieku. Jak odróżnić pisankę od kraszanki? Czym w dawnych czasach malowano skorupki? Oto kilka ciekawostek o pisankach. Koniecznie przeczytajcie w trakcie przygotowywania swoich święconek!

Pisanki to powszechnie używane określenie jajek ozdabianych w okresie świąt Wielkiej Nocy. Sama tradycja malowania skorupki nie jest pomysłem chrześcijaństwa. Zwyczaj ten pochodzi z czasów starożytnych. Znany był m.in. w Mezopotamii i starożytnym Rzymie. Wraz z nadejściem wiosny Rzymianie obdarowywali najbliższych czerwonymi pisankami. Miały przynosić im szczęście i chronić przed chorobami. Jajko jest symbolem życia i energii witalnych, bardzo silnie powiązanych z kultem przyrody. Chrześcijaństwo przejęło ten motyw, by pogodzić obrzędy nawracanych pogan z nowymi przykazami.

Rodzaje pisanek

Nie każda pisanka jest rzeczywiście pisanką! Nazwy rodzajów kolorowych jajek pochodzą od tradycyjnej techniki nanoszenia wzorów. Wzorem naszych przodków możecie skorzystać z dobrodziejstw natury i sklepowe barwniki zastąpić naturalnymi. Jaja gotuj w wywarach z roślin, aby uzyskać piękne kolory. Do garnka wsyp dany składnik, zalej całość wodą i zacznij gotować.

Gdy wywar nabierze intensywnego koloru, dolej trochę octu i włóż jajka. Gotuj je do momentu uzyskania pożądanego koloru. Na koniec opłucz jajka w zimnej wodzie z octem i delikatnie osusz je papierowym ręcznikiem lub miękką szmatką.

- czarny: dąb, olcha, orzech włoski
- rudobrazowy: łupiny cebuli
- żółtozłocisty: kwiat nagietka, kora młodej jabłoni
- zielony: szczypiorek, świeża zielona trawa, listki barwinka, pędy młodego żyta
- niebieski: płatki bławatka
- fioletowy: płatki malwy, sok z jagód
- różowy, czerwony: sok z buraka
- **pisanki**: technika z użyciem wosku. Wzorki na skorupce rysuje się rozgrzanym woskiem. Gdy zastygnie, jajko umieszczane jest w barwniku. Następnie z pokolorowanej i osuszonej pisanki ścierany jest wosk (można go zostawić);
- **drapanki**: wzory wydrapywane na pomalowanej skorupce za pomocą ostrego narzędzia;
- **kraszanki**: nazwa wywodzi się od kraszenia, czyli farbowania. Jajka uzyskują swój piękny kolor dzięki kąpielom w barwniku. Niegdyś stosowano naturalne barwniki;
- **oklejanki**: skorupka jest wyklejana różnymi kolorowymi materiałami, włóczką, muliną. Kiedyś wykorzystywano do tego również płatki kwiatów. Świetny sposób dla miłośników decoupage'u;
- **nalepianki**: skorupka ozdabiana jest wycinkami kolorowego papieru;

Tradycje i zabawy związane z pisankami

Dawniej przygotowanie kolorowych świątecznych jaj należało do zadań kobiet. Mężczyźni nie mieli wstępu do pomieszczenia, w którym żmudnie pracowały nad zdobieniami. Odczytywano to jako omen, a z jaj zdejmowano urok.

Pisanki są związane z zabawą dyngusową. Dziewczyna, która nie chciała zostać oblana przez młodzieńca, miała szansę wykupienia się. Kartą przetargową była kolorowa pisanka. Nie mogła to być przypadkowa pisanka! Wybierano jedynie te wyjątkowo ładne.

Zgodnie z tradycją, po posiłku nie wolno wyrzucać do kosza resztek poświęconych potraw. Dotyczy to również skorupki jaj. Należy je spalić lub zakopać.

Jedną z zabaw wielkanocnych jest zderzanie się jajkami. Przeciwnicy w tym samym czasie zderzają się czubkiem pisanki. Przegrywa ten, któremu jako pierwszemu pęknie skorupka.

Na Zachodzie w świąteczny dzień dzieci biorą udział w licznych zabawach. Do najpopularniejszych należą szukanie jajek wielkanocnych, ukrytych przez wielkanocnego zająca, turlanie jajek i bieg z jajkiem niesionym na łyżce stołowej.

W każdym domu znajdziemy resztki papieru prezentowego, klej i czarnego pisaka. Tylko tyle potrzeba, by stworzyć wesołą jajeczną gromadkę wielkanocną.

W koszyczku mogą pojawić się kolorowe, połyskujące jajka. Technika jest bardzo prosta – jako posmarować należy płynnym klejem (np. magic w tubce) i obtoczyć w kolorowym brokacie, odłożyć do wyschnięcia.

Oklejanki wykończone muliną

Metoda wymaga dużej cierpliwości. Nie tak łatwo dokładnie wykleić skorupkę muliną lub włóczką. Aby ułatwić sobie pracę, pokryj skorupkę klejem i powoli nawijaj na nią mulinę (zaczynij od środka kierując się w stronę czubka).

Życzę Wszystkim zdrowych, spokojnych i radosnych świąt wielkanocnych!